

Protokoll fört vid det femtioförsta sammanträdet med styrelsen för Stiftelsen för Strategisk Forskning den 11 – 12 april 2002

Mötet genomfördes på Stiftelsens kansli, World Trade Center, Stockholm och Krägga Herrgård, Bålsta.

Före det formella styrelsemötet genomförde styrelsen diskussioner med styrelsens avgående strategigrupper där erfarenheterna från det genomförda strategiarbetet sammanfattades och där grupperna gavs tillfälle lämna sina synpunkter till styrelsen.

Sen eftermiddag och kväll den 11 april disponerades för en informell diskussion kring övergripande planeringsfrågor, budget, organisation, utvärdering och granskning samt informationsfrågor.

Deltagande ledamöter

Ingvar Carlsson, ordförande
Per Andersson
Harry Frank (ej §§ 1-3, 7-9)
Christer Karlsson
Gudmund Larsson
Lennart Låftman
Karin Markides

Maria Masucci (§§ 1-3, 7-9)
Birgit Norinder (ej § 11, 12 del)
Maria Norrfalk
Eva Olsson
Helena Peilot (ej § 11, 12 del)
Hans Wolf-Watz

Deltagare från kansliet

Staffan Normark, VD
Ingela Agrell
Björn Brandt, kanslichef, sekreterare
Olle Edqvist, planeringschef
Karl-Olov Fentorp
Inger Florin

Birgitta Lundin
Ingvar Isfeldt
Olof Lindgren
Lena-Kajsa Sidén
Anders Sjölund

Inbjudna gäster

§ 4 och 6 Jan-Erik Söderhielm, Ernst & Young, revisor i stiftelsen
§ 12 Billy Fredriksson, SAAB, ordförande i interimsstyrelsen för ProViking

§ 1 Fastställande av dagordning

Den utsända ärendelistan *godkändes*.

§ 2 Val av justerare, föregående mötes protokoll, adjungeringar

Christer Karlsson *utsågs* att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet.

Protokoll från styrelsens femtionde sammanträde hade sänts ut inför sammanträdet. Inga kommentarer förelåg.

Övriga deltagare i sammanträdet adjungerades enligt deltagarförteckning.

§ 3 Beslut fattade med stöd av delegation

En förteckning över beslut fattade med stöd av delegation hade sänts ut (bilaga 1). Verkställande direktören kommenterade vissa delegationsbeslut som föranletts av behovet av kompletterande medel för att rekrytera framstående utländska forskare. Styrelsen såg det som väsentligt att det finns en strategi för sådana åtgärder för att undvika slumpvisa insatser.

Styrelsen *beslöt*

- att med godkännande lägga anmälda beslut till handlingarna samt att uppdra åt verkställande direktören att återkomma med ett förslag till strategi för stiftelsens stöd till rekrytering av utländska forskare.

§ 4 Stiftelsens bidrag till Interaktiva Institutet

En aktuell redovisning av institutets likviditetssituation, en preliminär balans- och resultaträkning samt en kommentar från institutets verkställande direktör hade bifogats kallelsen. Institutet uppvisar tillsammans med sitt dotterbolag ett negativt resultat på totalt 4 milj kr för 2001. Institutets nuvarande kapital om 100 000 kr bedöms som otillräckligt för en verksamhet av aktuell storlek. Verkställande direktören föreslår att av stiftelsens bidrag för 2002 om totalt 30 milj kr 1,1 milj kr får utgöra aktieägartillskott och 2,9 milj kr extra bidrag för att täcka 2001 års underskott. Kanslichefen och ordföranden i stiftelsens revisorskollegium, Jan-Erik Söderhielm föredrog ärendet.

Styrelsen såg, mot bakgrund av stiftelsens totala ägaransvar, ett starkt behov att nära följa utvecklingen av institutets ekonomi och verksamhet. Ett förslag till långsiktigt hållbar lösning vad gäller institutets eget kapital bör utarbetas och presenteras för styrelsen. Ett underlag för bedömningen av stiftelsens fortsatta engagemang i bolaget när nuvarande finansiering upphör vid utgången av 2003 - inklusive en finansiell utfasningsplan för det fall stiftelsen önskar avveckla sitt engagemang i bolaget - måste också utarbetas. Stiftelsens revisorer vid Ernst & Young bör i den utsträckning det erfordras kunna medverka i arbetet.

Styrelsen *beslöt*

- att i enlighet med förslag från verkställande direktören låta 1,1 milj kr av stiftelsens beviljade bidrag för 2002 utgöra aktieägartillskott och att avsätta 2,9 milj kr av detta bidrag som extra bidrag,
- att uppdra åt verkställande direktören att till styrelsens junisammanträde återkomma med ett förslag till långsiktigt hållbar lösning vad gäller institutets eget kapital, och att snarast återkomma till styrelsen med ett underlag för bedömningen av stiftelsens fortsatta engagemang i bolaget inklusive en finansiell utfasningsplan, samt
- att uppdra åt revisorerna att göra en tertiälviss uppföljning.

§ 5 Center för the study of Higher Brain Functions, Brain-like computing och Motility Systems (BCM-centrum)

Styrelsen har vid ett antal tidigare tillfällen diskuterat en satsning inom rubricerat område. Vid mötet den 11 februari, § 5, fick styrelsen en presentation av förslaget från Stockholm under medverkan av de samverkande högskolorna KI, KTH och SU tillsammans med UmU. Förslaget hade enhälligt rekommenderats av den internationella granskningsgruppen. Styrelsen bedömde då,

med hänvisning till ärendets storlek och komplexitet, att ledamöterna borde ges ytterligare tid att bedöma förslaget och beslöt att bordlägga ärendet och ta upp det till förnyad behandling vid innevarande sammanträde.

Verkställande direktören presenterade förslaget till beslut som innebär att nämnda högskolor skall beredas tillfälle utveckla det föreliggande insatsförslaget till en fullständig ansökan. Styrelsen diskuterade ingående olika aspekter av insatsförslaget såsom den strategiska relevansen för stiftelsen - både enskilt och i relation till andra insatser - industrirelevansen, jämställdhetsaspekter, beredningsprocessen, användningen av stiftelsens bidrag, projektets tillkomstprocess, värdet av koncentrerad insats relativt samverkan mellan spridda forskargrupper samt medverkan av andra finansiärer eller av andra högskoleenheter med för projektet väsentlig kompetens eller resurser. Mot bakgrund av de ekonomiska förutsättningar för stiftelsen som redovisats i styrelsens tidigare informella diskussion, såg styrelsen det svårt att nu ta ett beslut av föreslagen omfattning. Förslaget bör, med beaktande av de synpunkter som framförts i diskussionen, anpassas till aktuell budgetsituation för stiftelsen varvid också storlek och inriktning av insatserna bör vägas mot andra strategiska insatsbehov enligt stiftelsens aktuella planering.

Styrelsen *beslöt*

att återremittera förslaget och uppdra åt verkställande direktören att återkomma med en förnyad bedömning i enlighet med vad som anförts i diskussionen

§ 6 Stiftelsens årsredovisning 2001

Stiftelsen skall i enlighet med stiftelselagen och stiftelsens stadga upprätta årsredovisning. Denna skall enligt stadgan bestå av resultaträkning och balansräkning samt en förvaltningsberättelse, som förutom sedvanliga uppgifter skall innehålla uppgifter om hur stiftelsens ändamål tillgodosetts under räkenskapsåret. Revisorskollegiet, bestående av auktoriserade revisorn Jan-Erik Söderhielm, Ernst & Young, revisionschefen, auktoriserade revisorn Staffan Nyström, Riksrevisionsverket, riksmarskalk Gunnar Brodin och lagman Anders Iacobæus har granskat stiftelsens förvaltning och årsredovisning. Ett förslag till årsredovisning hade bifogats kallelsen. Jan-Erik Söderhielm, Ernst & Young, ordförande i stiftelsens revisorskollegium presenterade revisorernas rapport. Stiftelsens helägda bolag The Interaktive Institute II AB har endast kommenterats i not 1 och 10 till årsredovisningen. Ingen koncernredovisning enligt Årsredovisningslagen har således utarbetats.

Räkenskapsgranskningen har visat att den interna kontrollen är god och att redovisningen är rättvisande. Styrelseledamöterna har inte handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet.

Styrelsen *beslöt*

att fastställa årsredovisningen för 2002 och lägga den till handlingarna

§ 7 Ramanslag inom LV - området

Strategigruppen för livsvetenskaper föreslår att totalt 60 milj kr avsätts för en nationell utlysning av tio ramanslag om 3 milj kr inom vardera av områdena Komparativ funktionsgenomik och Kemi för livsvetenskapsområdet. Verkställande direktören instämmer i strategigruppens förslag, men föreslår att utlysningen formuleras att omfatta upp till tio anslag, i storleksordningen 3 – 5 milj kr inom vardera området

Styrelsen *beslöt*

att avsätta totalt 60 milj kr för nationell utlysning av ett ramanslagsprogram inom områdena *Komparativ funktionsgenomik* och *Kemi för livsvetenskapsområdet* omfattande upp till tio ramanslag om 3 – 5 milj kr inom vardera området, samt

att uppdra åt verkställande direktören att för vardera området utse en svensk bedömningsgrupp med uppgift att utforma utlysning, föreslå sakkunniga till internationell utvärdering samt inför beslut sammanväga utvärderingsrapporter från internationell vetenskaplig expertis.

§ 8 Medel för programmet Elektronikproduktion (EPROPER)

Stiftelsen har tidigare (1998-12-08) beviljat igångsättningsanslag jämte garantibelopp för år 2 och 3 för det femåriga programmet Elektronikproduktion (EPROPER). Programmet har nu ansökt om ytterligare 17,5 milj kr för att fullfölja programmet under perioden t o m 2003. Strategigruppen för produktions- och informationsteknik tillstyrker att programmet tilldelas ansökta medel.

Styrelsen *beslöt*

att bevilja totalt 39,5 milj kr till programmet Elektronikproduktion, EPROPER för åren 1999-2003. I beloppet ingår tidigare beviljade 22 milj kr.

§ 9 Teknisk Framsyn

Projektet Teknisk Framsyn genomfördes under åren 1998 – 2001 i samarbete mellan en rad myndigheter och organisationer i Sverige. Projektet administrerades av Ingenjörsvetenskapsakademien och stiftelsen finansierade cirka hälften av den totala kostnaden. Vinnova har av regeringen tilldelats ansvaret för det fortsatta framsynsarbetet. Ett projektförslag till en förnyad teknisk framsyn har utarbetats under medverkan - förutom av stiftelsen - av FAS, FORMAS, IVA, Vetenskaprådet, Vinnova och Svenskt Näringsliv. Verkställande direktören är positiv till att stiftelsen skall medverka även denna gång, men föreslår att stiftelsens bidrag maximeras till fem milj kr.

Styrelsen såg en förnyad teknisk framsyn som motiverad, men hade väsentliga invändningar mot den föreslagna formen. Bland de förändringar som bör övervägas är en mer rullande organisation, bredare mer decentraliserad medverkan än i den tidigare framsynen, alternativa arbetsformer till föreslagna paneler samt säkerställt deltagande av yngre medverkande. Avnämningens intressen, exempelvis som underlag för kommande forskningspropositioner, bör tydligare framgå.

Styrelsen *beslöt*

att återremittera förslaget till verkställande direktören för förnyad diskussion med övriga projektintressenter utgående från ett förändrat förslag baserat på ovan redovisade utgångspunkter.

§ 10 Forsknings-samarbete med Finlands akademi

Stiftelsen har tidigare (2001-12-07, § 10 a) beviljat anslag för 2002 för ett bilateralt samarbetsprojekt, "Microbes and Man (MICMAN)" med Finlands Akademi. Projektet föreslås utökas till att omfatta tre år. Programmet ansöker om att senarelägga den beslutade ramen om 4 milj kr från 2002 till 2003, samt om en ytterligare ram för programmet även för 2004 och 2005 med 4 milj kr per år.

Styrelsen *beslöt*

att bevilja totalt 12 milj kr till samarbetsprogrammet "Microbes and Man" för 2003 – 2005. I beloppet ingår tidigare beslutade 4 milj kr.

§ 11 **Forskning om stiftelserna**

Under 2001 har en diskussion om ett projekt avseende forskning om stiftelsen inletts. Styrelsen beslöt den 26 oktober 2001, 4 § att uppdraga åt den verkställande direktören att fortsätta diskussionen med övriga forskningsstiftelser om ett gemensamt forskningsprojekt kring stiftelsernas betydelse för det svenska FoU-systemet. På uppdrag av stiftelsernas VD-grupp har ett gemensamt projekt med olika delar för de berörda stiftelserna utarbetats under ledning av professor Thorsten Nybom och docent Ulf Sandström. Av den totala budgeten för det gemensamma projektet faller enligt förslaget 1,5 milj kr på stiftelsen. Ytterligare 0,5 milj kr bör kunna avsättas för SSF - specifika insatser.

Styrelsen *beslöt*

att bemyndiga verkställande direktören att inom ramen 2 milj kr bevilja medel för stiftelsens medverkan i den övergripande forskningsinsatsen om stiftelserna och för vissa kompletterande insatser av särskilt intresse för Stiftelsen för Strategisk Forskning.

§ 12 **Information och meddelanden**

Stiftelsens kapital

Stiftelsens totala förmögenhet den 28 februari 2002	9 961 milj kr
Beviljade ej utbetalda anslag vid årsskiftet 01/02	2 595 milj kr
Nya åtaganden under 2002	2 milj kr
Utbetalt under 2002	107 milj kr

Nya ärenden

En förteckning över nya ärenden under beredning hade bifogats kallelsen.

Forskningsprogram i proteomik

Professor Mathias Uhlén, KTH, har av Wellcome Foundation erbjudits ansvara för uppbyggnaden av ett stort forskningscentrum inom proteomikområdet i Storbritannien. Verkställande direktören informerade om pågående diskussioner mellan olika forskningsfinansiärer för att söka bygga upp en nod i Sverige till detta centrum.

Strategiska engångsinsatser tillsammans med enskilda högskolor

Verkställande direktören har, efter hörande av PI-gruppen och ÖS-gruppen, beslutat att avslå en framställan från Luleå tekniska universitet om stöd till en forskarskola inom IT-området i samarbete med universitetet i Uleåborg (PhDpolis). Diskussioner pågår med Göteborgs universitet om en forskarskola inom marina vetenskaper.

ProViking

Billy Fredriksson, SAAB, ordförande i interimsstyrelsen för stiftelsens nya program inom produktframtagningsområdet, numera omdöpt till ProViking, presenterade aktuellt planeringsläge för programmet. Interimsstyrelsen avser att återkomma till stiftelsens junisammanträde med förslag till utformning och utannonsering av programmet. De första delprogrammen beräknas kunna starta vid årsskiftet. Man bereder f n tillsättningen av programdirektörs- /VD- tjänsten som utannonserats i februari. Ett av två planerade seminarier med industri- och högskoleföreträdare har genomförts. Styrelsen betonade i diskussionen vikten av bredd i programmet, så att även högteknologisk industri med inriktning mot t ex elektroniktillverkning, bereds utrymme inom programmet. Fredriksson lovade återkomma med kompletterande information om aktuell planering till intresserade styrelseledamöter.

Utlysningen av strategiska forskningscentra inom LV - området

De fullständiga ansökningarna (17 st) inkom den 22 januari. Under mars och april besökte VD i sällskap av en nationell rådgivningsgrupp bestående av Lars Rask, Uppsala universitet (ordförande i den tidigare sökkommittén för dessa ansökningar), Jan Lundberg (AstraZeneca, ledamot av strategigruppen för livsvetenskaper) och Björn Nilsson (KaroBio, ledamot av strategigruppen för livsvetenskaper och den tidigare sökkommittén) alla de 17 sökande för att framförallt diskutera föreslagna centras strategiska relevans för universitet, samhälle och näringsliv, liksom för

respektive centrum tillgängliga ekonomiska, personella och fysiska resurser. Gruppen har vid besöken också tittat på planerade lokaler. Gruppen sammanträffar vid varje besök också med resp. universitetsledning för att inhämta universitetets syn på föreslagna centra. I de fall flera förslag finns på samma universitet, efterfrågades synpunkter på vilket centrum som prioriteras högst och på vilka grunder.

Den vetenskapliga utvärderingen sker på SSF under vecka 20 genom enskilda hearings med alla sökande (och medsökande) och utförs av en internationell expertpanel bestående av:

Charles Cantor, Sequenom Inc., San Diego
Maarten Chrispeels, University of California, San Diego
Jonathan Cooper, University of Glasgow
James Darnell, Rockefeller University, New York, ordförande
Carl Gahmberg, Helsingfors universitet
Lee Niswander, Sloan-Kettering Institute, New York
Emil Unanue, Washington University, St Louis

Utlysning av nätverksaktiviteter inom det livsvetenskapliga området (10 Mkr)

22 ansökningar inkom den 1 mars.

En bedömningsgrupp bestående av Christer Betsholtz och Kjell Lindström från strategigruppen för livsvetenskaper samt Gunnar von Heijne, SU och Britt-Marie Sjöberg, SU kommer att utarbeta ett förslag till fördelning av anslag den 15 april.

Beredning av ansökningar inom mikroelektronik och materialvetenskap

Ett stort antal ansökningar om strategiska forskningscentra (mikroel.) resp ramanslag (mikroel. och material) föreligger. Endast cirka 10 % av ansökningarna torde kunna beviljas medel beroende på den stora översökningen. Cirka sju ramanslag kan sannolikt komma att beviljas inom mikroelektronik och sex anslag inom materialvetenskap.

Besök i Japan

Verkställande direktören har tillsammans med utbildningsminister Thomas Östros och en större svensk delegation besökt Japan vecka 12.

§ 13 Övriga frågor

Före det formella styrelsesammanträdet diskuterade styrelsen övergripande planeringsfrågor för stiftelsen. Frågor som berördes var förväntad kapitalutveckling och möjliga budgetnivåer för kommande år, stiftelsens beredningsorganisation, utvärdering av stiftelseprogram och informationsfrågor. Stiftelsen lämnade vissa riktlinjer för verkställande direktörens planering, bl a avseende budgetvolymen 2003 – 2005 som föreslogs planeras uppgå till 500 milj kr (450 milj kr exklusive kapitalförvaltning och administration). Han fick också i uppdrag att återkomma med ett samlat förslag till omarbetad verksamhetsplan baserat på de minskade ekonomiska ramarna. Verkställande direktören bemyndigades också involvera styrelsen i planeringsarbetet genom att inbjuda några styrelseledamöter att fungera som referenspersoner i processen med ny strategi och organisation.

vid protokollet

justeras

Björn Brandt
Sekreterare

Christer Karlsson
vald justerare

Ingvar Carlsson
ordförande